

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvarth Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyilt-tér garmond sora 40 fill.

Érdek.

Egy szó, melynek rabja a világ, melyet ezerszer letagadnak, ezerszer elhazudnak az emberek, kicsinyek úgy, mint a nagyok, koldusok, királyok, országok és világrészek egyaránt.

Vedd bonczkés alá a világrendet s mindenütt megtalálod e szó értelmét, a rozzant kunyhóban éppen úgy, mint a márványpalotákban.

Önzés van mindenhol, mert vérebe ment az emberiségnek s az emberrel született eme betegséget nem lehet teljesen kiirtani és sokan azért ennek rablánczait egy hosszú ember-öltön át hordozzák, mert gyarló emberi énjök egygyé olvadt vele.

De alig van — vagy nincsen is — ember a földön, ki ezt ne imádná, ne ez lebegne szeméi előtt, s mint életcélzt tüzi maga elibe sok boldogtalan halandó, ki az anyagiakért viv élethalál harcztot embertársai-, felebarátai- s ezáltal elnyomja, megöli a ne-

mesebb érzelmeiket az érdekért.

Vannak, akik az érdekért folytatótt harcukat bevallják, de százak meg százak, sőt milliók azt eltagadják s belsőjük legelrejtettebb zugában féltve őrzik titkos gondolatukat, az érdekből származó, az érdekből nyeredő hitvány kincsekért.

Az érdekhajzás betegség, melyet kiirtani még azok sem tudnak, akikben meg volna a hajlam, a hatalom hozzá, mert hisz azoknak is vannak érdekeik s így e betegséggel szemben tehetetlenek.

Pedig milyen semminek hangzik e szó: „érdek“ és mennyi fogalmat rejt magában?! . . . Exaltációt, intrikát és mindent!

Egyik ember eltaposa a másikat, tönkre teszi, elárulja, meglopja, meggyilkolja, megtagadja az énért felebarátját, atyját, anyját, testvérét, a saját emberi gyarlóságából származó hatalmas — emlékezet óta dühöngve pusztító — önzésszülte érdekért.

De mikor már országok sorsát

intézik hangzatos frázisok mellett, akkor csucosodik ki csak a „béke“ lépéssel takargatott tulajdonképpeni érdek.

Hatalmak kötnek békeszerződéseket az emberirtó háboru ellen, de mind ezen békeszerződéseknek magva mindig csak az érdek, mert hogyan egyeztethető össze az örökös béke hangoztatása a folytonos fegyverkezésel? A millitarizmus nyel el gazdasági jóllétet és mindent.

Egyik embernek existenciája, a másinak darabka kenyere függ bizonyos dolognak idea szerinti bevallásától és mégis tagadja mindenik, hogy érdekből cselekedett.

De az érdekhajzás bizonyos színvonalig nem veszélyes, különösen, ha a kellő és megengedett tisztességes eszközökkel üzetik a megélhetésre.

Mert kell, hogy minden embernek legyen életcélja, ideája, mely felé fokozatos tevékenységgel, szorgalommal párosult becsületes munkával haladjon előre, de sajnos nem kiszinezett ideák felé tör a társadalom legtöbb tagja,

Egy szív története.

A gyászoló család visszatért a temetőből. Mindössze hárman voltak: apa, anya és leány. Vörösré sirt szemük ijesztően villogott ki a sápadt arczból. A lefüggönyözött sötét szalon egyik sarkába húzódoit az anya és melléje a 14 éves, most már egyetlen és legkedvesebb leány. Az apa összefont karokkal állt egy helyen és merev tekintettel nézett a semmibe: Minden csupa szomorúság, bánat és kétségbeesés. A sötét szoba, a hatalmas, ódon faragott butorok, a lefüggönyözött tükrök, mind ijesztően komor hatást tesznek a szemlélőre. Még az is csupa fájdalom és kétségbeesés, a mint az anya legnagyobb szeretettel, imádattal magához szoritja megmaradt leányát. Hisz most erre fordítja minden szeretetét, melyet eddig ketten között megosztott, ez lesz életének célja, vigasza, mindene.

— Milyen egyedül vagyunk most és előbb még mennyien voltunk! Szóval meg a leány nem is sejtven hogy egyszerű szavai- val mily nagy igazságot mondott.

— És ezentul mindig így leszünk. . . . zokog az anya. — Nagyapa még nem jött

meg? Pedig hogy vártuk és hogy várta ő is utolsó percében . . . .

Az apa odajön, átöleli a két síró teremtet, legdrágábbjait és a kemény katona, az élet küzdelmeiben megedzett férfi órákhoz- szig elsír, mint egy gyermek. Majd fölugrik és mellét verve, vad, szenvedélyes hangon kiáltja: — Én vagyok az oka, én vagyok az oka! . . .

Az előszobában lassu, kopogó lépések, hallatszanak, és a küszöbön megjelenik a fájdalom és évek sulya alatt megtört ősz nagyatyja. Egy pillanat s mindhonnan az öreg nyakán függnek hangos zokogással. Mert ilyen a fájdalom: akár új bánat jó számára, akár vigasztalás, az csak siralomra, új siralmat hoz.

— Későn jöttem? kérdi az agg.

— Későn! sikolt az anya és ájultan omlik apja lábai elé.

Az eszméletlen nőt magához térítik és az apa fájdalomtól megtört hangon elkezd a legszomorubb elbeszélést, mely számára létezik e világon, leányának halálát.

Klára minden áron színész nő akart lenni. Olyan, mint nagy névrokona, ki a nép-

színház deszkáin hódította a férfi sziveket; vagy talán még nagyobb. Álmaiban gyakran látta maga előtt az ezerfejú közönséget, a mint örülként tapsol és kedvencét virágsirba temeti. És ez a kedvenc ő volt. — Tehetsége volt hozzá; ha énekelt, az ablak alatt mindenki megállott, hallgatni az isteni hangokat, melyek a boltozatos szájüregből minden megerőltetés nélkül előtörttek.

Ha táncvizalomba ment körképződött körülötte és bámulták kecses, hajlékony természetét, gyors mozdulatait apró kis lábait. A fiatalság törte magát érte, de ő egyik iránt sem mutatott semminemű vonalmat. Az ő ideálja, mely felé állandóan fordította ibolyakék szemeit, fönn trónolt magasan, elérhetetlenül az olymp tetején; az ő szeretője az egyik muzsa volt — a legcsalfább.

Klára vágyainak megdönthetetlen akadálya atyjának akarata volt. Mikor először említette, hogy színész nő akar lenni, nevetett rajta.

— Te akarnál színész nő lenni kicsikém? aztán mit tudsz?

Ilyenkor Klára a legkomolyabban oda állt a zongora elé csinos pukedlit vágott

melyet — önmagának becsértéket ismerve — magának megfelelőnek tart, hanem túl lő a célon.

Innen származik az érdekhajhászból a meghunyászkodó modor. Egy darab kincsért, pénzért megveszthetők és feláldozzák sokan jellemüknek legszebb vonását s földig hajolnak a hatalom egy darabka morzsájáért.

Beteg a kor, betegek az emberek, beteg az erkölcs, de él az érdek!

Laza erkölcsökkel, kételkedő hittel megfutni a pályát, mely előttünk áll — az élet fogalma alatt a születés és halálzás, mint kezdet és vég határkövei közt lévő időt — nem lehet!

Tiszta erkölcs, erős hit, felebaráti szeretet, vezethetnek csak arra az utra, hol az igazi haladás, a nemesítő munka folyik.

Ha azt tesszük csak, a mi nekünk jól esik, s azzal másnak kárt okozunk, akkor már rabszolgái vagyunk az érdeknek.

Definitív elhatározásunk nemes célok elérése legyen, melyet ne mások romlása és könnyei árán, hanem önerőnkkel, nemesítő munkával küzdjünk ki. Akkor ki lesz zárva az érdekhajhászás s a meghaladott pályára büszkén tekinthetünk vissza, mert küzdelmünkkel méltó példát szolgáltatunk a jövő generációnak, mely nyomunkban halad és mi pihenhetünk, mert ne feledjük, hogy csakis a tisztességes munka után édes a nyugalom!

Az apró érdekek hajhászását magában foglaló államérdekkel lehet kor-

látozni csakis, de megszüntetni soha.

Érdek volt, van és lesz mindig, mert az erkölcsök teljes átalakulása sajnos alig remélhető.

H I R E K.

— A szigetvár-drávafoki törvényhatósági utvonali közigazgatási bejárása *Ferrieh* Imre kereskedelemügyi miniszteri főmérnök vezetése alatt folyó hó 2-án tartatott meg. A bejárásról részt vettek: A vármegye képviselőjében *Hegyessy* János főszolgabíró és *Scholz* Gyula kir. főmérnök; az államépítészeti hivatal részéről *Králik* Adolf kir. mérnök és *Neubauer* Lajos kir. s. mérnök, továbbá az érdekelt községek és uradalmak részéről: *Duchon* Ödön a Gróf Andrássy-féle uradalom jogtanácsosa, *Szoó* Lajos a báró Biederman-féle uradalom intézője, valamint Szigetvár, Hobol, Bűrös, Várad, Magyar- és Németújfalú, Teklafalu és Drávafok községek előljáróságai. A kiépítendő 22 km. hosszú műút munkálatai már foganatba vétettek s a jövő év első felében teljesen be fognak fejeztetni. *Hegyessy* főszolgabíró az utérdekelt-ség nevében a következő üdvözlő táviratot menesztette a kereskedelemügyi miniszterhez:

Nagyméltóságú Hieronymi Károly m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak
Marienbad.

Az állami beruházásból kiépítendő szigetvár-drávafoki ut közigazgatási bejárása alkalmával hálás szívvel üdvözlőjük örökbecsű elhatározásaért, mely elhagyott vidékünk felvirágzásának alapja leendő. Az érdekelt-ség nevében

Hegyessy János
főszolgabíró.

A táviratra válaszolva a miniszter a következő tartalmu levelet írta *Hegyessy* főszolgabírónak:

Marienbad 1904 aug. 3.

Igen tisztelt Főszolgabíró ur!

F. hó 2-án kelt sürgönyében szíves volt a szigetvár-drávafoki utvonali közigaz-

és bemutatta „művészetét“ a t. c. közönség előtt.

Népdallal kezdte és operettel végezte. Aztán segített neki a kis nővére, majd apa kísérte szép baszus hangon és végre az egész család vígan énekelte a Kis alamuszi és Nebántsvirág kedves kuplét.

Ilyenkor mindannyian boldogok és megelégedettek voltak. De még sem mind! Maga a főszereplő csak boldogtalanságot érzett. Lassanként teljesen meggyökerezett benne az eszme színésznővé lenni. De az apa halani sem akart róla, sőt utóbb még az említést is megtiltotta.

Klára magába zárta bánatát és mi alatt vidám dalokat vidám képpel énekelt, szüntelenül rögeszméjére gondolva, lassan hervadt a lelki baj alatt. — Végre ágyba dőlt és magas láz gyötörte. Orvos, szülő, nővér hasztalan álltak ágya fölött, szenvedéseinek nem segíthettek. Egy este Klára minden átmenet nélkül kijelentette, hogy jobban érzi magát. Csakugyan magányosan felöltözködött és sétált alá és föl a szobában. Koromfekete haja, ragyogó, lánban égő szemei csodálatosan illettek halavány arcához.

Gyönyörű nyári este volt; az ablakon friss enyhe levegő tódult be, a csillagok

nyájasan mosolyogtak le a földi lakókra. — Klára zongorához ült és egy szomorú, igen szomorú dalt kezdett énekelni. Kezei reszkettek a gyengeségtől, de hangja benső erőttől csengett. Még soha így nem énekelt. Oly isteni szépen és mély érzéssel dalolta:

„Jó lesz ottan megpihenni,

Oda lent már nem fáj semmi“. . . . .
hogy a hallgatók, arcán könnyek peregettek. Mindig halkabban és halkabban száll az ének, végre egészen elhal. Klára mintha álomból ocsudott volna föl, megrázkódott, egy hangosat sikoltott és arcczal végig esett a padlón. Mire hozzátartozói odarohantak, egy szív, egy érzéssel teli szív megszünt dobogni — megrepedt.

A komor sötét szalónban, a fekete fátyollal bevont tükrök előtt egy különös csoportzat áll.

Az egyik sarokban az anya leányával, mellettük az ősz nagy atya, egymást vigasztalva a zokogástól el-csukló hangon: Előtük áll egy férfi ki mereven néz a semmibe, majd mellét verve, vad szenvedélyes hangon kiáltja: — Én vagyok az oka, én vagyok az oka . . . . .

Vágó Margit.

gatási bejárása alkalmából az érdekelt-ség üdvözlőit hoztam juttatni. Fogadja ezen megemlékezéséért őszinte köszönetemet, melyet az érdekelt-ségnek is tolmácsolni kérek.

Hazafias üdvözléssel.
Hieronymi.

— Szemle a csendőrörsökön. *Fery* Oszkár m. kir. csendőrőrnagy székesfehérvári kerületi parancsnok helyettes f. hó 1-től 4-ig a szigetvári csendőrrészhez tartozó örsöket mind megvizsgálta és mindenhol a legpéldásabb rendet találta.

— Adomány. Bizonyára emlékeznek olvasóink, hogy *Vörösmarty* Mihály születésének 100-ik évfordulójakor lapunkban fölvetett azaz eszme, hogy *Vörösmarty* szigetvári látogatását egy emléktáblán kellene megörökíteni s hogy ez eszme érdekében annak idején az itthon vakációzó tanulóifjúság buzgólkodott, legujabban pedig *Bali* Sándor polg. iskolai tanár fáradozik a terv megvalósításán s abba bele akarja vonni a polg. iskola tanulóifjúságát. Örömmel közzöljük, hogy az emlék tábla költségére 2 korona érkezett hozzánk. Rendelteségi helyére juttattuk.

— Zárszámok. A szigetvári járás területén besorozottak zárszáma a közöshadsegregnél 209/1883. A honvédségnél 275/1883. Az ezek után következő számokkal bírók, mind a póttartalékba osztatnak be.

— Elégett gabonák. A szegény embert még az ág is húzza, nem elég, hogy a szárazság tönkre tett mindent, azt a kevés szemet pedig a mi megmaradt, a tűzvész emészti el sok helyen. Kastélyos-Dombón a múlt hó végén *Kirics* János szerűskertjében össze hordott 100 kereszt zab, 24 kereszt buza a tulajdonosé 600 kor. *Varga* István kárára pedig 36 kereszt buza és *Szente* József kárára 12 kereszt buza összesen 960 kor. értékben, a lángok martalékává lett. A tűz keletkezését még eddig nem sikerült kinyomozni. A gabonából semmi nem volt biztosítva.

— Szomjas tolvajné. *Hausz* Ádám szulimáni lakosnak feltűnt, hogy a giliczei szőlőhegyen lévő pinczejéből a bor nagyon hamar fogy. A szegény ember már azt hitte hogy talán a nagy szárazság apasztja le a hordók tartalmát. De nem úgy volt ám. Hanem *Eckert* Anna ottani (és nem kabai) asszony volt az oka, ki alkulesokkal már régebbi idő óta behatolt a pincébe és a lopást sportszerűleg üzte s eddig már 113 liter bort hordott el. Szerencsétlenségére azonban a gazda tetten érte, a csendőrség pedig a szomjas asszonyt feljelentette az ügyészségnél.

— A Dunántúli Dalosszövetség 1904. évi augusztus 13.—15. napjain *Majorossy* Imre kir. tanácsos, főpolgármester, *Szeifritz* István praelatus, *Zsolnay* Miklós gyáros, *Brázay* Kálmán, *Daróczy* Aladár dr., *Egry* Béla dr., *Kiss* Emil, *Stájevics* János és *Tormay* Károly országgyűlési képviselők védnöksége alatt Pécsen tartja versenynyel egybekötött VI. Dalünnepét, melyre a szövetség tagjait és a dalügy barátait tisztelettel meghívja a választmány nevében: *Erreth* János országgy. képviselő díszelnök, *Darányi* Ferencz dr. országgy. képviselő szöv. elnök, *Hauk* József szöv. titkár, *Schwarz* Károly szöv. alelnök és a helyi rendezőbizottság. Az ünnepély sorrendjéről bővebb felvilágosítással a meghívók és falragaszok szolgálnak.

— **A somogymegyei gazdasági egyesület közgyűlése.** Augusztus hó 1-én tartotta gróf Hoyos Miksa elnöke alatt évnegyedes közgyűlést a vármegyeház kistanácsstermében. A miniszterelnök megköszönte az egyesületnek üdvözlését, melyet a vasuti sztrájk elfojtása után küldött. Elhatározza az egyesület, hogy a szarvasmarha díjazást szeptember hó 11-én tartja Boldogasszonytán. A bíráló bizottságba kiküldi az egyesület elnökségét, gróf Széchenyi Ernő, Biedermann Ottó, gróf Hoyos Miksa, Kunffy Károly, Jakabffy Imre állattenyésztési felügyelőt. — Göllén az állatdíjazást szeptember hó 17-én szándékozik megtartani. — Alsokon a szarvasmarha díjazás szeptember hó 18-án lesz. Díjak már gazdasági gépek lesznek, melyeket a gazdasági egyesület a Mezőgazdák Szövetkezete útján fog beszerezni. A kaposvári lódíjazást szeptember hó 10-én szándékozik az egyesület megtartani.

— **A sertésvész** Hatvan községben is fellépett. Zsibóton pedig annyira dühöng, hogy 180 drb. kijáró sertés közül már eddig 150 elhullott. A kár óriási.

— **A rendőrség figyelme.** A napokban nagyon sok éretlen gyümölcsöt hozdottak városunkban eladásra kínálva, mely éretlen voltánál fogva, valóságos betegség okoz. A közönség és közegészségügy érdekében kérjük a rendőrséget, nézzen utána és kobozza el a lelketlen kufárok által árusított rosz és éretlen gyümölcsöket, melyeknek terhe alatt még kofáink asztalai is sokszor roskadoznak.

— **Ékszerlopás.** Márocsk Jánosné az örsön meg jelenve elpanaszolta, hogy a zártatlan szobájában a szekrényből, hogy melyik napon azt nem tudja, 1 drb. arany és egy drb. ezüst gyűrűt, 1 pár függőt, és egy melltűt elloptak. Járórnek sikerült a tolvajt Sersing Julianna helybeli lakosnő személyében kipuhatolni, ki midőn kikérdeztetvén beismerte, hogy a felsorolt tárgyakat ő lopta el. A lopott tárgyakból az aranygyűrűt és a melltűt önként vissza adta, míg a többi tárgyakat állítása szerint Kovács Adél Verőczen lakó barátnőjének ajándékozta. Ezen állítása azonban valótlan, mert a verőcsei esendőség megkeresés után azon értesítést küldte, hogy az említett tárgyak Kovács Adálnál nem találtattak. Sersing Julit ki már hasonnemű lopásért büntetve volt feljelentették a járásbírósnál.

— **Közlemény.** A m. kir. posta- és távirda igazgatóság tudatja, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter posta és távirda gyakornokjelölt állásokra pályázatot nem hirdet, mert a gyakornokjelöltek létszámába üresedés nincs. Posta- távirda gyakornokjelöltek pályázaton kívül sem vétetnek fel.

— **Brutális vő.** Czakó József basali polgár panaszolta a esendőségnél, hogy vásárnap délelőtt vőjét Szőnyi Jánost a esertői hegyre a szőlőbe küldte borért. Miután a vő sokáig késett, hát feleségét (Szőnyi napát) küldte el érte, kivel az uton jössze is találkoztak. Már d. u. 2 óra volt mire hazaértek. Ekkor az öreg Czakó pirongatni kezdte vőjét a késlekedésért, ki erre feldühödött és azt a szörnyű vádat vágta apósa szemébe, — hogy tudja ő jól, hogy azért küldte őt el borért az öreg, mert az ő (Szőnyi feleségével) a saját leányával folytat viszonyt az öreg

és most is alkalmat kerestek. Erre a gyalázatos vádra Czakó dühbe jött és vőjét kiutasította a házból. Szóváltásba keveredtek. S a vő apósát a földre teperte, arcul verte és fojtogatni kezdte. Később az asztalfiókban lévő 204 kor. készpénzt magához vette és alakart menni, de az öregnek sikerült a pénzt vissza venni, eelőtti haragjában Szőnyi kiment az udvarra s a gazdasági eszközöket fejszével összevagdalta. Ezután pedig mint a ki jól végezte dolgát Szőrény községbe ment. A brutális embert a esendőrök feljelentették.

— **A Porciunkulai országos vásárunk** bizony nagyon gyérnek mondható. Az állatvásáron a felhajtás meglehetősen nagy volt, de eladás kevés történt. A kirakodó vásáron is több volt ez eladó, mint a vevő. Mint mondják ez a nagy dolog időnek s részben annak is tulajdonítható, hogy az napokon a környékben is több helyen tartattak országos vásárok,

— **Nők a közigazgatásban.** Még pedig nálunk, Magyarországon Tisza István miniszterelnök az aki ezt lehetővé teszi. Mint belügyminiszter erre nézve rendeletet adott ki:

A segéd és kezelőszakba vágó teendőket — így szól a rendelet — olyanoknak tartom, a melyeket nők is sikerrel végezhetnek s nem kívánom elvileg megakadályozni azt, hogy a főispán, ki ily állásokra nézve 1886. évi XXI. törvényezik 57 szakaszának g) pontja alapján a kinevezési jogát gyakorolja, azokra törvényes minősítéssel bíró nőket is alkalmazhasson.

A belügyminiszter ime újabb területet nyitott meg, amelyen a nők, kik arra vannak utalva, hogy a maguk munkájából éljenek, egzisztenciájához juthatnak. Most megnyílnak számukra a közigazgatási hivatalok szobái, s ha meg is szoktuk már a nőket a bürookban, mégis újdonságszámba megy majd, hogy a vármegyén, amelyről a hagyományos tajtékpipa álmodni sem merte volna azt, hogy nők is bevonulhatnak birodalmukba, könnyű női zubbonyok is tarkítják a szürke férfikabátok seregét.

— **A köpködésről való leszoktatás az iskolában** indítható meg legjobb sikerrel. Erre hívta föl a figyelmet, — mint a „Gyógyászat“ orvosi lapok egyik számában olvassuk, — Collingridge londoni tisztiorvos. Az összes tanító-személyzet céltudatos közreműködésével a gyermekek már zsenge korukban kitaníthatók a köpködés elkerülésére, úgy, hogy a felnőtteket e csunya szokás veszedelmére már külön figyelmeztetni nem is kellend.

— **Lopások.** A helyi rendőrség jelentése szerint f. hó 2 és 3-ika közti éjjelen Hoch Ignácztól 6 drb. kacsát özv. Dr. Kohn Ármínétől 3 tyukot, a következő éjjelen pedig Somogyi Istvántól 6 tyukot 1 vasvilágot, Csukics Jánostól 3 ludat, Kovács Katitól pedig gyermek ruhaneműt, elloptak. E szép rekord után a rendőrség egy régi jó ismerősére gyanakszik, ki jelenleg a turbéki hegyen tartózkodik, de éjjeli látogatást tesz Szigetváron. Ez pedig Szűts Tancsi ur, ki most a nyarat véletlenül nem Kaposvárton a hűsön, hanem itt a szőlőhegyen tölti, — de úgy látszik vissza kívánkozik a megyeházba.

— **Szurkálás a vásárban.** Poré János (Farkas) zsibóti lakosnak a vásárban lévő Laczikonyhájába beállított egy lókupez czi-

gány és enni kért, amidőn jóllakott fizetés nélkül akart távozni. De Farkas észrevette és a pénzt kérte tőle. A cigány azonban a fizetésről tudni sem akart, mire Farkas pofon vágta. Erre a cigány bieskát rántott és úgy fizetett, hogy a Laczikonyhást alaposan összeszurkálta.

— **Pótlás a bakkávé helyébe.** Ha idegek, sziv vagy gyomor megbetegedik az orvos többnyire az izgató bakkávé élvezetét tiltja el. Csak hogy annak kedvelt, jó íze ugyszólván már nélkülözhetetlen szokássá vált. Ezért már több, mint egy évtized óta a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéját vezették be, mely ezt a jó ízt szintén bírja a bakkávé hátrányos tulajdonságai nélkül. Ez tehát az egyetlen, valóságos pótlásnak bizonyult. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé gusztusos, tiszta termék, melyet minden vevő azonnal felismer. Óva intjük háziasszonyainkat azoktól a sokféle „kávé pótlékok“-tól, melyek minden elképzelhető nagyhangú név alatt forgalomba hozatnak, s ezáltal a közönség figyelmét, ezeknek a „különlegességek“ tulajdonképeni összetételétől elterelni, a közönséget tévedésbe ejteni igyekeznek.

*A közönség köréből.

A piacvizsgálat.

A „Delsomogy“ 1904. évi 29-ik számában Dr. Szendrődy Károly járás orvos ur a községi orvos távollétében nyilatkozott a községi képviselő testületben a piacvizsgálat tárgyában tett interpellációra vonatkozólag; minthogy a nyilatkozat megjelenése (Jul. 17.) után való napon elutaztam és furdőzésemből csak két nap előtt érkeztem haza, a nyilatkozatra még csak ma reflectálhatok és eleve is biztosíthatom járás orvos urat, hogy úgy mint mindig és mindenben, úgy itt is kerülöm a személyeskedést és habár interpellációm szigorú hangon tettem meg: szavaim a személyeskérdésektől ott is mentesek voltak.

A t. járásorvos ur ajánlotta nekem, hogy első sorban a hatáskörrel jöjjenek tisztába és hivatkozik azon törvényre és rendeletre, melyből kiolvassa: hogy a piacvizsgálat nem a községi orvos hanem a rendőri közeg hatáskörébe tartozik.

Ha azonban a t. járás orvos ur az 1876: 14 teziknek nemcsak a 141, hanem a 145 szakaszát is elolvassa, akkor a következőt találja:

„a községi orvos községének helyi, közegészségügyi, orvosrendőri és orvos törvényszéki ügyeit végzi és pedig b/. az orvosrendőri vizsgálatokat és egyéb teendőket díjtalanul, az orvostörvényszéki vizsgálatokat pedig meghatározott díj mellett stb.

Ebből tehát világosan kitűnik, hogy a piacvizsgálat — a mi szintén orvos rendőri teendő — a község mint rendőri hatóság, és a községi orvos mint szakközeg hatáskörébe egyformán tartozik; és ha még ez iránt kétség maradna fenn: ezt eloszlatja a 31026/1876 szám b. ü. m. rendelet I. szakasza mely világosan megmondja, hogy az egészség rendőri teendőkkkel megbízott közegek (a rendőri közegek) (4-szakasz) és szakközeg a községi orvos (5 szakasz) kötelesek folytonos felügyeletet tartani arra, hogy a megromlott vagy egészségtelen élelmi szerek és italneműek köz árulásra ne bocsátassanak.

Ellenben a rendeletnek azon intézkedése (3. szakasz), hogy a rendőri közegek jelentést tesznek a szakközegnek, ha romlott vagy gyanús élelmi cikkekre találtak: nem a piacon eladásra szánt árukra, élelmi szerekre, hanem kifejezetten a piac- vagy vásáron kívül eladásra kerülő árukra és élelmi cikkekre vonatkozik.

* E rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelőség a beküldőt terheli.

Fentartom tehát mind azt a mit interpellációmba mondtam és úgy mint eddig, ezentul is ragaszkodni fogok ahhoz, hogy a közönség érdekei megóvassanak.

A dolog tárgyi része ezzel el volna intézve; amennyiben személyi vonatkozású felszólalásra szükség lenne: az illetékes helyen a községi képviselő testületben lesz módomban felszólalni, és hiszem hogy addig míg mandátumom tart, lesz alkalmam a képviselőtestületben a községi orvos ural is találkozhatni, ki ezen testületnek a törvény erejénél fogva szintén tagja.

Hogy tárgyilagoss volt bírálatom, melyet a községi orvos ur működése felett mondtam, azt hiszem bizonyítani nem szükséges és pedig annál kevésbé, mivel az elmondottak tanúsítják, hogy a piaczvizsgálat teljesítését azon faktortól követelem, melynek köteleossége azt teljesíteni.

Mennyi a dolga a község orvosának? — megengedem hogy sok, de a cumulált hivatalok mellett hogyan bír a község teendőinek elvégzésére időt szabni — az nem az én dolgom — csak legyen minden végezve; és ez alól a piaczvizsgálat sem lehet kivéve, mert nem alárendelt érdeke a közönségnek, hogy az megtartassék és ha nem derogál a piaczot megvizsgálni akkor, ha gyanus eseteket jelentenek neki, akkor a községi orvos dekorumából egy cseppettsem veszít ha ezt motu proprio teszi, sőt ellenkezőleg.

Ezeket tartottam szükségesnek elmondani, hogy míg egyrészt azt a látszatot, hogy hivatalnoktól vagy bárkitől is olyanfélét kívánok, mi annak nem köteleossége, magamról elhárítsam, másrészt igazolni kívántam, hogy felszólásomnál rosszhiszeműség nem vezetett és hogy a közegészségügyről szóló törvényt ismerem és így arra a leczkére melylyel a járás orvos ur megtisztelt rá nem szolgáltam.

De hát docendo discimus tartja a közmondás és bizonyára a t. járás orvos ur is tanult azzal, hogy engem leczkézett meg.

Dr. Berkes Móricz.

KÖZGAZDASÁG.

□ **A szárazság.** Gazdáinkat aggasztóan foglalkoztatja a felhőtlen ég tikkasztó hősege, mely a rét, legelő és szálas takarmány kilátásait ugyszólván óráról-órára apasztja. Ez a szomorú változás képezi jelenlegi mezőgazdasági helyzetünknek legsötétebb pontját.

Buzatermésünk gyenge közép, mégis kényeret biztosító, tehát talán nem inséges év előtt állunk, sőt a legutóbbi tíz évet véve alapul, az idei gyenge termés a következő év magtermés-hozamára konzekvenciákkal nem bír, reményünk lehet a jövő év jobb termésétől várni kárpótlást; míg a fenyegető takarmányhiány következményeképpen beállható vagyonsökkenés által állatállományunk évekre terjedő sinylődésével állhatunk szemben.

□ **A hesszeni légy irtása tárgyában** a földmivvelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és gazdasági egyesületekhez s ezeket egyuttal felhívja arra is, hogy a gazdákat az irtás módjára nézve oktassák ki. Legalkalmasabbak erre nézve közvetlen aratás után a csalogató vetések, a melyeket a mikor a légy már kirakta belepeteit, mélyen alá kell szántani. Az ily csalogató vetésekre a legalkalmasabb idő augusztus és szeptember hó.

Szerkesztői üzenetek.

B. S. Felső-Hídvég. Kivánságod szerint intézkedtem. A lapot pontosan küldjük. Jó vakációzást kívánok. Üdvözöllek.

Lantos. Levél megy. Üdv.

L. A. Későn érkezett. Nem lehet.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint.

Árak a legújabb jelzés szerint 50 kgr.

ként értendőnek,

Szigetvár, 1904. augusztus 5-én.

Buza	uj	—	K. 10 20	10	40
Rozs	„	—	7 —	7	20
Árpa	„	—	5 50	6	—
Zab	„	—	6 20	6	40
Tengeri	„	—	7 50	—	—
Bükköny ó	—	—	6 50	7	—
Bab	uj	—	8 50	9	—

Budapesti gabonatözsde

(Jelentés.) augusztus 6.

A gabona árak naponta a budapesti tőzsdén 5-10 fillérrel emelkedtek ennek oka a tartós szárazság és hogy Romániából a takarmány cikkek behozatala törvényileg betiltatott. Ha a szárazság tartós lesz, további áremelkedéseknek nézünk elébe.

Ma újból 5 fillér áremelkedés volt d. e. 10 órakor a budapesti tőzsdén.

Kiadja a szerkesztőség.

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizadásától.

Egy korona beküldése ellenében (tiz

levéljegy) bérmentve küldi

Riesz gyógyszerész, **Halas.**

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉ“-t vegyen, mely a lezkiálóbb fajok vegyítéséből áll s még oddig nem létezett módszer szerint van pörkölye. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legezékenyebb cikik, melyből a finom zamatu s illat azonnal ellillan, valamint minden izzat s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgron doboz	—	4 kor.	80 fill.
2 „	—	9 „	—
4 „	—	17 „	20 „

Ezen különleges pörkölt kávéval kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinté bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin.	Cuba kor.	13. 50
1 „	Ceylon	12. —
1 „	Jamaica	11. —

BIRÓ ÉS TÁRSA
„a Kávé király“-hoz
BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 26.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz

Az előrehaladott idény

folytán

a raktáron levő

összes nyári cikkek

leszállított árakon

kaphatók

Maradékok fél árban!

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

Szigetvárrott.

(Takarékpénztár épületben).

A városilag segélyezett pécsi nyilvános
PORGES-féle
felső kereskedelmi iskola jövő (30.) tanéve *folyó*
évi szeptember hó
1. napján nyílik meg.

Ez az intézet az ország többi felső kereskedelmi iskoláival (akadémiaikkal) teljesen egy rangban áll és a végzett növendékek érettségi vizsgálat letételével az

egyévi önkéntesi jog kedvezményében részesülnek.

A vidéki növendékek elhelyezése az igazgatóság beleegyezésével történhetik. **Benlakás is van.**

A beiratások az intézet helyiségében **PÉCSETT (KOSSUTH-U. 5.)** történnek **f. é. szeptember 1-től** kezdődve **szept. 5-ig.**

A felső kereskedelmi iskolával párhuzamosan f. é. november hó 1-én **esti tanfolyam** is nyíttatik, melyre a beiratások f. é. szeptember és október hónapban történnek.

Pécsett, 1904. évi augusztus hóban.

Bővebb felvilágosítást nyújt

az igazgatóság.